

36 . Pantelimon | Județ: Constanța | Punct: Cetate | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 62618.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: locuire, exploatare/carieră, structură de cult/religioasă, amenajare/construcție

Categorii sit: Neatribuit, Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Liviu Lungu, Tiberiu Potârniche, Cristina Talmațchi, Gabriel Talmațchi, Dan Vasilescu

Instituții: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Raport

După o întrerupere de doi ani s-au reluat cercetările în acest sector, în zona curtinei cuprinse între turnul nr. 8 și poarta mică de pe latura de sud-vest a incintei. Astfel, suprafața deschisă între T8 și secțiunea SVII (inclusiv plus extindere de 3,50 m), supusă cercetării are cca. 141 m², adâncimea maximă atinsă fiind între 1,10 și 1,20 m.

O mare parte din cercetare s-a consumat prin eliminarea, în general, a unei depuneri masive de dărâmătură (între turn și incintă), variabilă în consistență, mai mare către incintă și din ce în ce mai redusă odată cu îndepărtarea de aceasta. Grosimea nivelurilor constatate, în general, nu este uniformă din cauza terenului aflat în pantă. Cel mai înalt punct, situat lângă incintă, era constituit din vegetalul post-Pârvan depus peste pământul rezultat din degajarea incintei pe exterior de către Vasile Pârvan. Imediat sub acesta se afla vegetalul post-antic și apoi dărâmătura masivă. Precizăm că stratigrafia prezentată a fost înregistrată în colțul de sud-vest al suprafeței cercetate, pe profilul de vest, păstrat pe o lungime de aproximativ 1,85 m. Observațiile sunt valabile pentru mare parte din suprafață, stratigrafia fiind relativ unitară până spre zona de dărâmătură masivă aflată lângă turn și incintă. Aceasta din urmă, cel mai probabil, a funcționat ca un „parapet” pentru depunerile de perioadă otomană. Pe anumite porțiuni, nivelurile otomane se așează direct peste dărâmături, însă cea mai mare parte din depunerea medievală acoperă vegetalul post-antic/

abandonul (identificat ca un pământ întărit de nuanță negricioasă, cu pigment de cărbune și mortar, cu materiale arheologice sporadice și pietricele). Pe 3/4 din suprafață, care corespunde cu lungimea secțiunii S VII (fără prelungire), săpătura a continuat sub depunerea medievală. Astfel, a fost degajat vegetalul post-antic și îndepărtată dărâmătura incintei și a turnului, pe anumite porțiuni până la vegetalul antic.

Din punct de vedere stratigrafic situația se prezintă astfel: până la o adâncime de 0,40 m am constatat o depunere de pământ brun închis cu pigment de mortar, de consistență granuloasă, rezultată din degajarea pe exterior a T8 în campaniile anterioare; de la 0,40 la 0,55 m apare un nivel de vegetal post-otoman constituit din pământ brun închis întărit; de la 0,55 m la 0,80 m am identificat un nivel otoman I compus dintr-un pământ afânat (praf) de nuanță gri deschis, cu pigment de cărbune, bogat în materiale arheologice (oase de animale mari și mici, fragmente ceramice medievale smălțuite, câteva fragmente ceramice de perioadă romano-bizantină, obiecte din fier și bronz, fragmentare și întregi, monede otomane, bizantine timpurii și romane târzii); de la 0,80 m la – 1,00/1.05 m am identificat un alt nivel otoman, II compus dintr-un pământ afânat de nuanță maronie, bogat în materie organică; în sfârșit, de la – 1,00/1.05 m până la – 1.20 m a fost găsit un ultim nivel otoman, III compus dintr-un pământ întărit de nuanță gri-gălbui și consistență bulgăroasă, cu pigment de cărbune și mortar, bogat în materiale arheologice.

Spre capătul de sud al prelungirii-extinderii SVII a fost cruțat un martor, la limita de vest a

suprafeței cercetate, unde s-a constatat următoarea situație stratigrafică: până la - 0,10 cm apare un vegetal „modern” (pământ de culoare brun închis); între 0,10 și 0,30 cm (în funcție de pantă) urmează un nivel vegetal post-otoman compus dintr-un pământ de consistență granuloasă cu pietre de diferite dimensiuni, fragmente de țigle, oase de animale, fragmente ceramice amestecate (romano-bizantine și medievale) și câteva obiecte din fier fragmentare; între 0,30 și 0,45 m am identificat un nivel otoman, I compus dintr-un pământ afânat (praf), de nuanță gri deschis, cu pigment de cărbune, fragmente ceramice medievale și obiecte din fier și bronz; între 0,45 și 0,55-0,70 m apare un alt nivel otoman, II compus dintr-un pământ afânat de nuanță maronie, bogat în materie organică, cu fragmente ceramice medievale și oase de animale sporadice; între 0,70 și 0,85-1,10 m apare un alt nivel otoman, III compus dintr-un pământ de nuanță gri-gălbui și consistență bulgăroasă, la baza lui bogat în materiale arheologice, care stă pe vegetalul post-antic/abandonul. Cercetarea s-a oprit pe nivelul de abandon.

În cele două suprafețe cercetate a fost descoperit un bogat lot de materiale arheologice metalice și ceramice. Din punct de vedere monetar au fost descoperite 31 de monede care se repartizează astfel: 26 în suprafața dintre T8 și S VII, iar 5 în extinderea S VII. Din punct de vedere cronologic, piesele se eșalonează astfel: în perioada romană târzie 22 (AE2-1 ex.; AE3-10 ex.; AE3/4-1 ex.; AE4-10 ex.); în perioada romano-bizantină 3 (toate K = 20 nummi); în perioada otomană 6 (toate akçe). Prezența monedelor romano-bizantine s-ar putea explica prin deranjarea unor straturi arheologice din afara sau din interiorul fortificației și transportarea lor în locul în care au fost găsite cu tot cu pământ. Acest lucru ar putea fi valabil cu atât mai mult cu cât zona cercetată constituia practic un loc pentru depuneri menajere. Adăugăm câteva piese din argint medievale (obiecte de podoabă), piese din bronz romano-bizantine (fibulă, cataramă), piese de bronz medievale (inele, aplici, plăcuțe), și piese din bronz, fier, plumb și sticlă romano-bizantine și medievale fragmentare.

Din punct de vedere ceramic, în suprafața deschisă între T8 și SVII și în extinderea SVII, în nivelul gramarioniu, afânat, au fost descoperite numeroase vase fragmentare din perioada otomană (din secolele XVII-XVIII p.Chr.), lucrate la roata rapidă, dintr-o pastă curată, și arse oxidant. Fragmentele provin în general de la

vase comune, precum: castroane cu peretele oblic, buză rotunjită și fund inelar, ornamentate cu smalt galben, maroniu sau verde de nuanțe diferite; urcioare cu gura largă, decorate cu smalt galben și verde, respectiv doar cu elemente geometrice trasate cu humă albă în jumătatea superioară etc. Alături de acestea apar fragmente ceramice romano-bizantine și material osteologic de la animale de talie mijlocie și mare.

Informații suplimentare online

[Raportul 5536 din cronică.cimec.ro](http://raportul.5536.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
